

Oslo, 8. november 2023

Muntlig innspill til Oslo kommunes helse- og sosialutvalg

Sex og samfunn takker for muligheten til å møte utvalget. Mitt navn er Anneli Rønnes og med meg har jeg Ingvild Endestad.

For de av dere som ikke kjenner oss fra før. Vi er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og vi har siden 1971 jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester på feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, faglig utvikling, opplysningsarbeid og politisk påvirkningsarbeid.

Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse, et tilbud for alle under 25 år, som driftes med midler fra Oslo kommune. I 2022 hadde vi om lag 24 000 besøkende på klinikken.

På oppdrag fra Utdanningsetaten i Oslo kommune holder vi også seksualitetsundervisning for alle byens 9. klassinger, og med midler fra Helsedirektoratet driver vi en nasjonal chat-tjeneste.

Vårt mål er å kunne gi et godt helsetilbud på feltet, men også å bruke vår kompetanse fra dette arbeidet til å sikre likeverdige tjenester over hele landet.

Med vårt pasientvolum ser vi at vi ofte fanger opp trender, som for eksempel stigende aborttall eller økning i gonorésmitte, og at vi kan spille en viktig rolle å informere både helsepersonell, pasienter og myndigheter.

I oktober flyttet vi til nye lokaler i Skippergata 17. De nye lokalene er universelt utformet, og er et stort steg for at vi skal kunne tilby likeverdige tjenester og dermed være tilgjengelig for enda flere av Oslos innbyggere. Lokalene gir oss også muligheter til å utvide vårt kliniske tilbud med blant annet lengre åpningstid og med gruppetilbud.

Sex og samfunn er veldig glade for at vi har blitt foreslått med et tilskudd lik det vi fikk for 2023. Dette betyr at vi kan videreføre mye av det vi gjør. Samtidig er foreslått tilskudd noe lavere enn hva vi søkte på, som dessverre vil få innvirkning på vårt tilbud.

I dag er ventelistene til sexologisk rådgivning hos oss over tre måneder, og mange pasienter som har sammensatte problemstillinger eller traumer har behov for langvarig og tverrfaglig hjelp. Dette er personer med vulvasmerter, personer utsatt for overgrep eller voldtekt, personer utsatt for seksuell vold i nære relasjoner og personer utsatt for omskjæring. I dag har vi ikke nok ressurser til å hjelpe alle som trenger det.

Vi vil også gjøre utvalget klar over at vi per i dag kun kan tilby hjelp til personer under 25 år. Etter fylte 25 står ungesom ønsker sexologisk rådgivning uten et tilbud i Oslo.

Dette til tross for at mange over 25 år har de samme behovene som personer under 25 år, og at den økonomiske situasjonen for mange er lik.

Det andre vi vil trekke frem for utvalget her i dag er behovet for et styrket aborttilbud. For første gang på mange år stiger aborttallene i hovedstaden. Ullevål sykehus har slått alarm. Kapasiteten er sprengt. Folk som ønsker en abort må stå timevis i telefonkø bare for å bestille en time, og deretter må de vente flere uker for å få behandling. Også Ahus forteller om økt trykk. Det å måtte gå lengre enn nødvendig som gravid når man ønsker en abort, og det å måtte forholde seg til mange instanser, kan være belastende for mange.

Årsaken til at flere blir uønsket gravid ser ut til å handle om økt skepsis til hormonell prevensjon. Stadig flere unge forholder seg til informasjon som ikke kommer fra helsepersonell og vi ser at mange av våre pasienter ikke ønsker å bruke hormonell prevensjon. Også Ullevål forteller at færre ønsker resept på hormonell prevensjon etter gjennomgått abort. Slik tilbudet er lagt opp i dag er det lite rom til å drive forebyggende arbeid og kunne tilby støtte.

Vi vil gjerne foreslå for utvalget at aborttilbudet i Oslo suppleres med et tilbud utenfor sykehus. Vi i Sex og samfunn står klare til å tilby medikamentell abort til de som ønsker det, og vi har også Ahus og Ullevål med på laget i et slikt prosjekt. Vårt ønske er todelt: Både å gi et bedre tilbud her og nå til Oslos befolkning, men vi mener også at prosjektet kan gi økt kunnskap som kan bidra til at aborttilbudet over hele landet på sikt blir bedre.

Oslo kommune har vært en foregangskommune tidligere på feltet seksuell helse og reproduktive rettigheter. Blant annet med å tilby gratis prevensjon til de under 25 år og de under 16 år, og ved å styrke seksualitetsundervisning med eksterne aktører. Å være først ute med å tilby abort i primærhelsetjenesten vil gjøre Oslo til en foregangskommune på dette feltet.

Oppsummert

- Det er behov for mer tilbud til pasienter med sammensatte sexologiske problemstillinger som ikke har et tilbud andre steder i byen
- Det er behov for å styrke aborttilbudet og vi håper komiteen vil bli med på å Oslo går foran ved å tilby abort i primærhelsetjenesten.

Takk for oss!